

SRBSKA NASILJA V JUGOSLAVIJI

Vlada Pašića je ob priliki bližajočih se volitev vpriporila pogon na vse, ki ne odobravajo sedanje vladne politike. — Enajst oseb je bilo ubitih in dosti ranjenih. — Opozicija proti metodom Pašića narašča z vsakim dnevom.

BEOGRAD, Jugoslavija, 1. februarja. — Poslaniki Jugoslavije so obvestili svojo vlado, da ne odobravajo vlade zapadnih evropskih držav metode, katerih se je poslužila jugoslovanska vlada proti hrvaškemu elementu v državi potom krutega zatrtja hrvaške seljačke stranke ter aretacije glavnih voditeljev.

Poslaniki so izjavili, da smatrajo zapadne vele-sile odredbe proti hrvaški stranki za povsem neutemeljene in neprimerne, potem ko so hrvaška sodišča izjavila, da ne morejo vzdržati obdolžb, dvignjenih proti Stefanu Radiću in njegovim tovarišem.

Kampanja Pašića, koje namen je dobiti za vlado večino glasov pri bližajočih se volitvah, potom nasilnih odredb ter aretacij nasprotnih elementov, je dovela do vedno množičnih se izgrediv in nasilnih dejanj. Jugoslovanski poslanik v Parizu, Spalajković, je obvestil min. predsednika Pašića, da je francoski ministrski predsednik Herriot strogo kritiziral beograjsko politiko.

Tudi čehoslovaška vlada je proti sedanjemu jugoslovanski nasilni politiki.

V Hercegovini je policija usmrtila na nekem volilnem zborovanju demokratičnega kandidata Takova.

Voditelj Nemcev v prejšnjem madžarskem Banatu, dr. Kraft, je bil težko poškodovan, ko ga je policija prišla in pretepla.

Tekom neke narodne proslave, katere se je udeležil tudi kralj, so uganjali dijaki velikanski kralj, ko se je pojavil Pribečević, glavni oproda Pašića. Prebečević je moral oditi iz dvorane, predno se je slavje nadaljevalo.

Dosedaj je bilo ubitih enajst ljudi, in treba je pomisliti, da ni volilna kompanja še dospela do svojega viška.

Konservativni hrvatski politični voditelj Trumbić, ki je dosedaj podpiral beograjsko srbsko vlado ter je bil ob prevratu najbolj vnet zagovornik zveze s Srbijo, je sedaj odkrit zastopnik hrvaškega naroda.

PARIZ, Francija, 1. februarja. — Koncentracijsko taborišče, katero je zgradila jugoslovanska vlada v bližini Zagreba za aretirane člane kmečke stranke, je še povečalo ogorčenost prebivalstva proti vladi.

Koncentracijsko taborišče stražijo močni oddelki vojaštva.

Amerikanci počastili poslanika.

Amer. poslanik Houghton je imel svoj prvi govor v Berlinu, ko je nazdravil novemu nemškemu poslaniku v Zdr. državah.

BERLIN, Nemčija, 30. jan. — Na čast baronu Ago von Maltzan, novemu nemškemu poslaniku v Združenih državah, je priredil Ameriški klub v hotelu Adlon banket, katerega se je udeležil razven drugih tudi ameriški poslanik Houghton.

Poslanik Houghton, ki je nazdravil baronu, je poudarjal dejstvo, da je to njegov prvi in zadnji javni govor tokom časa, ko je bil poslanik v Nemčiji. Iz tega se sklepa, da bo imel tudi v Londonu, kamor bo prišel kot naslednik poslanika Kellogga, ki bo postal dr-

ITALIJANSKI KRALJ IN KRALJICA

Slika na mpredstavlja italijanskega kralja Vittoria Emanuela in njegovo ženo Heleno.

COOLIDGE JE POVEDAL FRANCOZOM RESNICO

Predsednik Coolidge je povedal Francozom resnico glede njih dolga v Združenih državah. — Odgovor predsednika na pozdravni govor novega francoskega poslanika, ki je predložil svoje poravnane listine.

WASHINGTON, D. C., 1. februarja. — Ker je bil govor, katerega je imel predsednik Coolidge ob priliki sprejema novega francoskega poslanika, Julesa Daeschnerja, skrbno premišljen vnaprej, so njegova izvajanja tem bolj pomembna. Predsednik je rekel da je bila "stara moralična dolžnost hvalečnosti", katero si je Amerika naprtla za pomoč Francije v bojih za ameriško prostost in neodvisnost, odplačana vsled naše soudeležbe v svetovni vojni. Sedaj pa morata obe državi tudi skušati, da izbriseta materialne dolgeve.

V boljše razumevanje moramo navesti tudi del govora novega poslanika, kateremu je predsednik odgovoril. Po zagotovitvi, da pošilja Francija predsedniku srčne pozdrave, je rekel Daeschner: "Zgodovina, ki se v življenju narodov pogosto ponavlja, je dokazala, da sta si nudili Francija in Amerika v kritičnih trenutkih svojega obstoja medsebojno in uspešno pomoč in da sta s tem medsebojno odplačali dolg hvalečnosti, prav kot sta obe pripravljene poravnati svoje materialne dolgeve."

"Prizadevanja Amerike in Francije v skupni obrambi principov prostosti in neodvisnosti, ki sta temeljni aspiraciji velikih in demokratičnih držav, pa je mogoče koristno nadaljevati s proučevanjem problemov, od katerih je odvisno zopetno uveljavljanje finančne bilance sveta."

"Vsakdanji dogodki kažejo, kako tesno so medsebojno spojeni interesi vseh narodov". Predsednik Coolidge je najprej opozoril na zgodovinsko prijateljstvo in na to, da je Francija podpirala ameriške kolonije v njih boju za prostost. Vsled tega je imelo na milijone Amerikancev predpovedo "boriti se skupaj z junaki Francioz v boju za prostost".

V nadaljnjem pa je rekel: "S tem je bil odplačan dolg hvalečnosti in kot ste pravilno pripomnili, si obe vladi prizadevata poravnati materialne dolgeve. Prijateljstvo, temelječe na razumevanju, bo trajalo še naprej in mora trajati."

"V odnošajih med narodi, ki imajo ostro izražene značaje ter tudi individualno vero in aspiracije, ne to popolnega sporazuma, a tokom let sreče in tragične zgodovine, ki sta jih preživeli Francija in Amerika, ne zapuste taki začasni nesporazumi nobene globlje razlike v mnenjih glede temeljnih življenjskih vprašanj. Te razlike v mnenjih so le individualne razlage teh temeljnih

življenjskih vprašanj in lahko jih je spraviti v soglasje.

"V odnošajih med narodi se pojavijo neizogibno problemi, ki potrebujejo za svojo rešitev duha lojalnega in praktičnega sodelovanja. Z zgodovinskim prijateljstvom ter tradicionalno dobro voljo med obema našima narodoma kot trajnim temeljem, zremo v bodočnost z onim trdnim zupanjem, katero je preteklost tega pogosto upravičila."

"Prepričan sem, gospod poslanik, da bosta oba naroda še nadalje skupno delovala za vse, kar je dobro za oba, za svetovni mir na temelju medsebojnega spoštovanja in še za večji, mednarodni sporazum".

Na kratko povedano, je hotel predsednik Coolidge reči, da je zadeva "moralnega dolga zaključena in da je treba sedaj le še poravnati materialni dolg".

Te besede so morale francoskemu poslaniku kaj ostro zveneti v ušesih in v Parizu so brez dvoma ustvarile prave senzacije.

Resnica pa je, da vsebujejo čisto in neskaljeno resnico, katere ni mogoče zanikati.

Predsednik Coolidge je dal izraza razpoloženju elege ameriškega naroda in to bo francoska gospoda kmalu spoznala.

Znano je, da je predsednik Coolidge zelo skop z besedami, a kadar hoče, najde dosti besed, da skrajno jasno in določno obrazloži svoje stališče.

Stirideset smrtnih slučajev je pripetilo v mestu Ne Yorku.

Finančni škandal v nemški republiki

Ruhrski industrijalec se je baje na neprimeren način polastil o k o l i 715,000,000 z l a t i h mark. — Minister za zunanje zadeve mu je baje pomagal pri tem.

BERLIN, Nemčija, 30. jan. — Socijalisti pravijo, da so razkrili nov velik škandal. Vlada dr. Luthra je baje prisodila industrijalcem v Ruhru 715,000,000 zlatih mark, za pokritje škode, katero so baje trpeli, ko so Francozi zasedli Ruhr.

O celi zadevi se je razpravljalo v proračunskem odseku poslanske zbornice. Socijalisti člani odseka, pod vodstvom prejšnjega kancelarja Muellerja, so objavili, da je to prva velika finančna transakcija Luthra izza nastopa urada in so prepričani, da bo ta stvar dovela do strmoglavljenja kabineta.

Mueller je obdolžil ministra za zunanje zadeve, Stresemanna, da je on povzročitelj načrta ter se skliceval pri tem na nekega neimenovanega visokega uradnika v finančnem ministertvu, ki je izdelal načrt, za kar se mu je baje obljubilo važno mesto v zvezi nemških industrijalcev.

Državni tajnik Fischer iz finančnega ministertva je rekel nato v zaslišanju pred proračunskim odsekom, da se je od teh 715,000,000 zlatih mark že izplačalo 645,000,000. Odsek je nato prekinil razpravo, da se uvede natančno preiskavo.

Finančni minister, grof von Schleiben, je branil postopanje vlade kot izjemno odredbo, ki je bila naravna posledica francoskega zasedanja Ruhra. Sicer je moral grof, zaslišan od Muellerja, priznati, da je ta dovolitev denarja poseganje v predpavice parlamenta, ki ima izključno le pravico za taka dejanja.

Sedaj izjavljajo socijalisti, da so napravili veleindustrijalci iz Ruhra, s pomočjo vlade dr. Luthra, izvanredno dobro kupčijo iz zastavljenega Ruhra, seveda na stroške nemške države.

BERLIN, Nemčija, 30. jan. — Izbruhnil je nov škandal po onem, katerega so razkrili socijalisti, ki trdijo, da je nova vlada obljubila ali že dala industrijalcem v Ruhru številne milijone zlatih mark v nagrado za njih pasivni odpor proti francoskemu zasedanju Ruhra. Ta škandal se tiče državne hipotečne banke in večjega števila njenih prejšnjih uradnikov. Tajni svetnik Nehring je že odstopil. Dolge ga, da je proti predpisom posodil pet milijonov zlatih mark nekemu svojemu sorodniku, da spekulira s tem denarjem z zemljišči.

Velika železniška nesreča v Mehiki.

MEXICO CITY, Mehika, 1. februarja. — V tukanjski bližini je skočil s tira vlak Interocenice železnice. Dve osebi sta bili usmrčeni, osemnajst pa ranjenih. Ranjenec so odvedli v bolnišnico v Jalapo.

V Indiji zasledujejo komuniste.

ALLAHABAD, Indija, 1. febr. Policija je večerj vdrla v pisarno neke komunistične organizacije ter zaplenila veliko literaturo, med njimi tudi list "Revolucionar", katerega je vlada prepovedala. Vse osebe pisarne je bilo aretirano.

PROPAD ŠPEKULANTA CAMILLO CASTIGLIONA

Biljonar Camillo Castiglione, vrhovni lord avstrijskih financ, je izgubil vse svoje interese pri Stinnesu. — Postal je baje žrtev preveč drzne špekulacije ter sleparskih pomočnikov. — Vojno profitirstvo ga je dvignila na vplivno mesto.

BERLIN, Nemčija, 30. januarja. — Stinnesova družba je podedovala obširne interese, katere je dosedaj kontroliral Camillo Castiglione, bilijonarski nadgospod avstrijskih financ, ki je postal pred kratkim žrtev svoje preveč drzne špekulacije in sleparskih metod svojih podrejenih.

Ta razvoj, najbolj senzacionalni izza časa, ko je Hudo Stinnes navalil na avstrijsko in italijansko finančno polje pred dvema leti, je postal znan vsled poročila, da je Stinnesova organizacija pokupila Castigionove deleže Alpine Montangesellschaft. S tem so postali Stinnesovi dediči vrhovni gospodarji tako bančne kot industrijalne domene v Avstriji in Čehoslovaški.

To kupčijo je izvedla Eskomptengesellschaft, velika dunajska banka, katero obvladujejo Stinnesovi interesi. Ta zavod si je pridobil kontrolojuči del delnice podjetij, katere je preje kontroliral Castiglione.

Albert Voegler, Stinnesov generalni načelnik štaba in ravnatelj Rhein Elbe Schuckert organizacije ter Viljem Fuchs, načelnik eskomptne banke, sta zavzela mesta v svetih ravnateljstev, katere je dosedaj zavzemal Castiglione.

Hugo Stinnes je pričel svoje družabništvo s Castigionom leta 1921, ko je nakupil 200,000 delnic italijanskega Fiat sindikata, takrat pod nadvlado avstrijskih kapitalistov, za svoto nekako osemdesetih milijonov lir. Dve leti pozneje sta imela ta dva denarna mojstra v rokah 70 odstotkov delnic velike Alpine Montangesellschaft, ki obsega ducat mogočih industrijalnih korporacij.

Sedaj pa se je Stinnesova skupina poslužila zadreg Castigionija ter ga hladnokrvno izgnala.

Camillo Castiglione, imenovan "hijena inflacije", "avstrijski Ponzi" si je pridobil te primke potom enostavnega dejstva, da se je dvignil do bogastva in sile.

Ko je izbruhnila vojna, je bil Castiglione, sin tržaškega rabija, uradnik v neki gumijevi tvornici. Lotil se je vsakega dobičkanosnega načrta, ki ga je mogel iztakniti. Brezobzirno se je igral z avstrijsko valuto, dokler je ni popolnoma potlačil. Zmagal je in postal italijanski podanik, ker je njegovo rojstno mesto pripadlo Italiji. Seveda si je tudi pridobil prijateljstvo Mussolinija.

Potem je pomagal potiskati nemško marko navzdol, in to podjetje mu je prineslo nadaljnje bogastvo in še večji ugled. Bil je družabnik Stinnesa, pokrovitelj Reinhardta in drugih umetnikov ter mož enega najbolj priljubljenih dunajskih igralčkov.

Nato pa je pričela bledeti njegova zvezda, v katero je veroval z barbarsko praznovernostjo. Lahko in dobičkanosno je bilo uničiti nemško in avstrijsko valuto. Zakaj bi ne bilo mogoče storiti iste stvari Franciji?

To svojo nakano je vpriporil tokom lanske spomladi in posrečilo se mu je ustvariti paniko v Parizu. Bil je seveda deležen tudi pomoči svojih sošpekulantov. Francoski frank je pričel padati.

Morganovo posojilo je ustavilo izvršenje tega načrta, in vrednost franka je pričela zopet počasi rasti. To ga je uničilo. Njegova zgradba bank, tvornic in delniških družb se je razsula v prah.

Članstvo angleške železniške zveze. Novi predsednik Hondurasa.

Angleška narodna zveza železnice je imela konec lanskega leta nad štiristotisoč članov. V dvanajstih mesecih se je njeno članstvo povišalo za \$50,000.

TEGUCIGALPA, Honduras, 1. februarja. — Predsednikom republike je bil izvoljen Miguel Paz Parahona.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.40	2000 Din. — \$34.60	5000 Din. — \$86.00
---------------------	---------------------	---------------------

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na zadnje pošte in izplačajo "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.50	500 lir \$22.75
300 lir \$13.95	1000 lir \$44.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na zadnje pošte in izplačajo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOŠ DINARJEV ali pa DVATISOŠ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarnem in Liran sedaj ni stalna, manjša se vrhinja in npr. oblikovane; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZOVJAVNEM PISMO IZVRŠUJEMO V NAJHITRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephon: Cortlandt 4267.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly, \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in geselnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KRIZA V JUGOSLAVIJI

Sedem let je poteklo izza časa, ko je bila ustvarjena Jugoslavija ter se je združilo v državno celoto troje jugoslovanskih plemen — Srbi, Hrvati in Slovenci.

Država je dobila oficijelni naslov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Takoj ob ustanovitvi nove države, ki je mnogo obetala, a malo izpolnila, je bilo jasno, da ne bo tako kmalu izginilo umetno sovraštvo, zaneteno med srbskim in hrvatskim plemenom začasa avstrijsko-madžarske nadvlade.

Mi Slovenci se moremo le težko vglobiti v duševno razpoloženje Hrvatov.

Sedaj živeči rod je bil vzgojen v protisrbskem duhu. Vsi takozvani veljaki zagrebški so morali piskati v rog Budimpešte. Avstroogrška vlada se je držala principa: če se dva prepirata, se tretji smeje. Ta princip je dosledno izvajala prav do konca.

Posledica tega vidimo danes.

Nič ne more zanikati, da hočejo uveljaviti pod diktatorstvom Pašića centralizem, ki je v protislovju z vsemi modernim principi vlade.

Spočetka so bile zahteve Hrvatov skromne. Z navdušenjem se je Hrvatska pridružila Srbiji, upajoč, da bo deležna lepše bodočnosti. Kmalu pa so se pokazali znaki resničnega razpoloženja.

Beograd je skušal centralizirati vso politično silo nove, mlade in boreče se države.

Posamezni kabineti, ki so bili s par izjemami le Pašićeva trobila, so pričeli gospodariti na praveat diktatorski način.

Ameriški poročevalci, ki se je dolgo mudil na Balkanu in prav posebno v Beogradu, je izjavil, da je Pašićeva vlada slična tiranski vladvi mehiškega diktatorja Porfirija Diaza.

To pomenja dosti, kadar vpoštevamo odnošaje med posameznimi državami in vladami sveta.

Jugoslavija je premlada, preslaba in prenebogljena, da bi mogla sama uspevati in napredovati. Odvisna je od finančne podpore drugih držav. Odvisna je od repariacij, ki jih dobiva od Nemčije. Odvisna je tudi od Italije, ki neprestano preži ter čaka prilike, da pade po nji ter jo raztelesi.

Stališče Pašića je lahko umljivo. Brez vsakega dvoma je eden najboljših diplomatov v Evropi. Njegove izkušnje posebno v balkanskih zadevah, obsegajo dobo več kot petdeset let. On je starina, predstavitelj takozvane velesrbske ideje. Kdor hoče soditi pravilno mu tega ne sme zameriti, a vsak posameznik mu lahko zameri nasilne metode, katerih se je pričel zadnji čas posluževati in katere je on sam pred desetletji najstrožje obsojal.

Njegov namen je, predstaviti Jugoslavijo svetu kot enotno, ustaljeno državno celoto. Ne verjamemo, da bi imel pri tem kake sebične namene. Mož, ki je preстал toliko političnih viharjev, ki lje vedno služil koristim svoje dežele, ne more biti fantazist.

Ljudje drugačnih nazorov so seveda drugačnih mišli. Glavni odpor proti Pašiću se je pojavil na Hrvaškem. Voditelj hrvatske kmečke stranke, Stjepan Radić, je poglavitni nasprotnik centralizacije v mladi državi. On pravi, da je bil sklenjen ob prevratu dogovor, da bodo dobili vsi trije deli Jugoslavije — Slovenija, Hrvatska in Srbija avtonomijo in da bodo predstavljali nekako unijo po vzoru Združenih držav.

Te nade se niso izpolnile, kajti staroverski srbski nacionalisti, pod vodstvom Pašića niso hoteli uveljaviti tozadevnih postav ter so skušali organizirati centralistično upravljanje državo pod vodstvom izključno srbskega kabineta v Beogradu.

To je razplamtelo Hrvate. Sedanja politična kriza na predvečer narodnih volitev je posledica tega kratkovidnega postopanja.

Dopisi.

Perry, O.

Naznamim vam, da so mi pisali iz starega kraja, da so sprejeli denar, katerega sem jim poslal za božično darilo dne 30. novembra potom Frank Sakser State Bank. Denar je došel dosti preč Božičem. Dames pošiljam drugo svoto. Uverjen sem, da je ta trdka najbolj zanesljiva in najsigurnejša. Že štirinajst let sem z njo v trgovski zvezi, pa dosedaj nisem imel še nikdar kake sitnosti. Jako sem zadovoljen tudi z vašim listom Glas Naroda, ki mi krajša dolge zimске večere. Vesele me zlasti dopisi iz farmerskih naselbin. Tukaj v Perry, Ohio, sva samo dva Slovence. Ako je morda še kateri, bi bil zadovoljen, če bi se oglasil. Zemlja je tukaj dobra in tudi draga. Farma srednje vrste stane od sedem do dvajset tisoč dolarjev. Letino smo imeli dobro. Grozdja smo pridelali tri do štiri tone na akter se je jako dobro prodalo. To no grozdja smo prodajali od 75 do 115 dolarjev. Krompir smo prodajali po dolar bušelja, paradiznike od 1—2 dolarja bušelja. Vse stvari so bile tako grozno drage, da res ne vem, kako more ubogi delavec v mestu živeti, posebno, če ima dosti otrok. Tudi jaz sem včasih garal za kapitaliste, pa sem se naveličal. Sedaj sem popolnoma zadovoljen s svojo usodo.

Vsem čitateljem in čitateljicam.

Louis Smith.

East Helena, Mont.

Ker mi bo kmalo potekla naročina, jo tem potom obnavljam. Pošiljam šest dolarjev za leto 1925. Če se vam zdi vredno, natisnite teh par vrstic v vaš cenjeni list, kajti brez njega bi ne mogel biti v teh dolgih zimskih večerih.

Radotopilnica obratuje s polno paro in tudi zasluži se toliko, da se pošteno preživimo. Pred kratkim se je poročil rojak John Novak z gospodično Amalijo Smoli iz znane in ugledne družine. Sedaj si je postavil svoj dom. Žalostnih novic pa tudi ne manjka. Več mesecev je že bolan rojak Frank Knapp, ima veliko družino. Zelimu mu skorajšnje okrevanje. Vreme se večkrat menja. Pred Božičem smo imeli jako mrzlo in toplomer je večkrat kazal čez trideset stopinj pod ničlo. Zdaj imamo še nekaj ta belega, pa je pri vsem še precej milo.

Pozdravim tudi Petra Zgago, ki res večkrat kako pošteno pove. Le na dan z resnico. Slednjič se vam tudi zahvalim za lep stenski Koledar, ki ste mi ga poslali.

Vsem čitateljem in čitateljicam.

Louis Smith.

Iz kroga naših naročnikov.

Matija Olovce nam je pisal iz vasi Ošter pri Kostanjevici na Dolenjskem:

— Cenjeni urednik: Tukaj vam pošiljam svoto deset dolarjev za naročnino za leto 1925. Kar bo odveč, naj ostane za leto 1926. Obenem se vam zahvaljujem za vedno pošiljanje lista in tudi za stenski koledar. Voščim vam veselo novo leto in obile sreče z njem.

Iz New Castle nam poroča rojak John Debelak:

— Tukaj vam prilagam \$3.40 in vas prosim, da mi pošljete pol leta Glas Naroda. 40 centov naj bo za Slovensko-Amerikanski Koledar. Veselo Novo leto in obile uspeha!

Rojak Anton Balant nam piše iz Clintona, Iowa:

— Že dolgo let živim v tej svobodni republiki in žal mi je, da sem se šele zadnje leto seznanil z vašim listom in sicer po čudnem naključju — v neki banki v Cebu, ko sem se mudil v domovini. Priznati moram, da kar je slovenskih listov, presega Glas Naroda vse.

Naš znani dopisnik Jože Zelenc nam je pisal iz Greenwich, Conn.:

— Priloženo pošiljam ček za \$6.00 kot naročnino na list Glas Naroda, predno dobim opomin, ker sem opazil na obitku, da sem že čez mesec dolžan.

Vem, da je z dolžniki težava in da je dolg kaj lahko odlašati. Toda naj pišem kamorkoli, toliko in tako rednega odgovora kot mi ga sporoča list Glas Naroda za par dolarjev na leto, ne dobim nikdar. Ako se kaka številka na pošti zakasni, mi je kar dolgčas v teh zimskih dneh, ko je dela bolj pomalem. No, je pa drugi dan več za čitati, ko dve skupaj priromata.

V želji, da se odzovejo prav vsi zakasneli naročniki lista, vas pozdravljam!

Iz Blairsville, Pa., se je oglasil Steve Penica, ter pravi:

— Tukaj vam pošiljam dva dolarja za Glas Naroda, ker mi je ta list jako priljubljen. Upam, da bo v njem zopet kakšna lepa povest, kot je bila naprimer "Margareta".

(Op. uredništva: Prepričani smo, da bomo z romanom "Past", ki izhaja na zadnji strani našega lista, vsem ustregli).

želim obilo uspeha, Glasu Naroda pa dosti naročnikov.

Prisrčno pozdravim našega Petra Zgago, zato ker on vse vidi in nam pove, vse kar vidi.

Frank Gerlica.

East Helena, Mont.

Ker mi bo kmalo potekla naročina, jo tem potom obnavljam. Pošiljam šest dolarjev za leto 1925. Če se vam zdi vredno, natisnite teh par vrstic v vaš cenjeni list, kajti brez njega bi ne mogel biti v teh dolgih zimskih večerih.

Radotopilnica obratuje s polno paro in tudi zasluži se toliko, da se pošteno preživimo. Pred kratkim se je poročil rojak John Novak z gospodično Amalijo Smoli iz znane in ugledne družine. Sedaj si je postavil svoj dom. Žalostnih novic pa tudi ne manjka. Več mesecev je že bolan rojak Frank Knapp, ima veliko družino. Zelimu mu skorajšnje okrevanje. Vreme se večkrat menja. Pred Božičem smo imeli jako mrzlo in toplomer je večkrat kazal čez trideset stopinj pod ničlo. Zdaj imamo še nekaj ta belega, pa je pri vsem še precej milo.

Pozdravim tudi Petra Zgago, ki res večkrat kako pošteno pove. Le na dan z resnico. Slednjič se vam tudi zahvalim za lep stenski Koledar, ki ste mi ga poslali.

Vsem čitateljem in čitateljicam.

Louis Smith.

Iz Slovenije.

Drzen rop.

Ko je gnil neki posestnikov sin na Teznu kravo po cesti, so ga napadli trije nepoznani moški in mu jo siloma odvzeli. Oročniki so našli kravo v Šmarjeti ter tudi izsledili storilce, ki so kravo še tisto uri prodali in zapili. Sta to brata Franc in Štefan Vuh in Koren Anton, vsi iz bližnjega Smihela. Zadnja dva sta železniška delavca. Koren so kar iz službe na glavnem kolodvoru odvedli, brat Vuha so pa dobili doma ter spravili vse tri v zaporu okrogne sodišča. Tudi za srečnega kupca bo kupčija žalostno končala.

Umrli v Ljubljani.

Marjan Ravnihar, bančni uradnik, 4 let; Alojzij Sever strojarjev novorojenček, 1 dan; Ana Boravs, gostačka, 63 let; Viktor Korsika, umetni in trgovski vrtinar, 45 let; Rihard Schumi, finančni računski svetnik, 57 let; Štefika Hernavo, rejenka, 5 mesecev; Franciška Wolhinz, učiteljica vdova, 62 let; Antonija Platnar, kuharica 32 let.

Velika tatvina na Vranskem.

Vlomilska družba, ki se potika ob štajersko-kranjskih obmejnih krajih, je v lomila te dni v trgovino Ivana Lavriča na Vranskem. Vlomilec so odpeljali nad 600 metrov raznega blaga za moške in ženske obleke in perilo, precej sukancev in tobaka ter srebrno žepno uro v skupni vrednosti nad 20.000 din. Tatovi so šli z ukradenim blagom najbrže preko meje.

Peter Zgaga

V Rusiji je tako, kot zahtevajo postave:

Kerenski je izpodrinil ruskega carja.

Lenin in Trocki sta izpodrinila Kerenskoga.

Zinovjev je izpodrinil Trockega.

Rakovski in njegovi tovariši skušajo izpodriniti Zinovjeva.

Kaj lahko je mogoče, da se bo pojavil nekega lepega dne kak carjev zlahtnik ter bo izpodrinil Rakovskega in njegove tovariše.

In tedaj ba poverjena Trockemu, če bo še živ in zdrav, velika naloga, da bo izpodrinil carjevega zlahtnika.

V bližini Zagreba je velik koncentracijski tabor, kamor pošiljajo nasprotnike sedanje vlade.

V nedeljo bo namreč v Jugoslaviji velik bumbum.

Vršile se bodo splošne volitve. Jugoslovanski zakon določa, da lahko voli vsak jugoslovanski državljan, ki je dosegel zahtevano starost. Izvzeti so le tisti, ki služijo v armadi in ki so v arestu.

Vsled tega je Pašiću zmaga že vnaprej zagotovljena.

Pašić bi moral pobrati takoj šila in kopita, če bi smeli voliti tisti, ki so v armadi in ki jedo ričet po jugoslovanskih arestih.

Tukaj navajam klasični primer ljubezni do bližnjega.

Zadevo mi je povedal prijatelj, ki je služil pet let v srbski armadi in vsled tega najbrž prav globro pozna njene dobrote, užitek in blagoslove.

Pri kompaniji se je bila nekoč pripetila velika nerednost.

Nekdo je bil akviraj ukrade iz lonca košček mesa, ki je bil namenjen za celo kompanijo. In košček, ki ni bil baš velik, dazravno je bil namenjen celi kompaniji, je tudi pojedel.

Uvedena je bila ostrja preiskava. Fantje so tajili. Nič ne hotel ničesar vedeti o tatvini in o ukradenem mesu.

Komandant se je lotil zadnjega najobupnejšega sredstva. Polklical je kompanijo predse ter rekel vojakom:

— Če ne boste povedali, jih bo dobil vsak petindvajset s palico.

Klicali jih je zapovrstjo ter slehernega vprašal:

— Kdo je ukradel meso?

— Ne vem, — se je glasil točen odgovor.

— Dajte mu petindvajset batin, — se je glasilo povelje.

Pretepsti je dal deset, dvajset, trideset, petdeset vojakov.

Nič ne hotel izdati tatu in vsak je dobil odmerjeno mero udarcev.

Prišel je zadnji na vrsto Komandant je bil ves razburjen, ker je domneval, da mu ne bo mogoče zaslediti krivca.

Zato je rekel zadnjemu vojaku:

— Ako poveš, kdo je ukradel, ti bo odpuščena kazen.

— Ali res, gospod komandant?

— Tako mi Boga!

— Jaz sem ukradel in pojedel meso, — je odvrnil vojak.

Ta predpust bo v New Yorku dosti slovenskih prireditelj.

Brez dvoma bosta pa najbolj pomembni: veselica Pershakove godbe to soboto, dne 7. februarja v Arlington Hall na osmi cesti in zabavni večer pevskega društva "Slovan", ki bo na pustno nedeljo. Ker se godba nadeja obilne udeležbe, je najela krasno dvorano v središču greatnewyorške slovenske naselbine. Godba bo igrala, neoziraje se na uro, toliko časa, kolikor se bo zdelo plesalcem plesati.

V Italiji vlada velika brezposelnost.

Iz zadnjega poročila je razvidno, da je bilo koncem meseca decembra po italijanskih mestih 135.795 ljudi brez dela.

Ako prištejemo k temu še italijanskega krajca, je bilo v Italiji koncem meseca decembra 135.796 ljudi brez dela.

Zgodovina se ponavlja.

Ko je začel grof Cavour udeleževati italijansko jedinstvo, je imel nadvse težavno nalogo. Razna italijanska plemena so se gledala kot pes in mačka. Florentinec se je rogala Rimljanu, Benečan je zasmehoval Lombardijca. V Italiji je bilo v nekaterih ozirih baš tako kot je sedaj v Jugoslaviji.

V "Jugoslavenski Njivi" je napisal dr. Milan Prebeg veleznimivo razpravo o velikem italijanskem državniku in tvorec moderne Italije, grofu Cavourju.

V tej razpravi vzbuja naše zanimanje predvsem tale odstavek:

"Od 20 milijonov Italijanov, tako sodi dober poznavalec taktičnih razmer, jih ni bilo niti 10.000, ki bi zavestno težili za narodnim edinstvom. Na Siciliji se je borila pokrajina proti pokrajini. Neki sicilski plemić je izjavil v oči napolskemu ministru, da se Sicilijani raje pokore Tunisu, kakor Napolju. Prijatelji narodnega edinstva v Piemontu so tvorili peščico ljudi. Vsa plemena v Italiji so se zavedala razlik, ki so obstajala med njimi.

Marljivi in delavni Florentinec se je rogala lenobi, siromaštvu in oholosti Rimljanov, a Rimljan je tovrstač in mrzil je toskansko trezno pedantstvo in lakomno štedljivost. Lokavi, pomehkuženi Benečan je zasmehoval Lombardijca. Genovežan je sovražil Piemontezca. Vsi skupaj pa so se rogali razsipnemu, nestalnemu in umazanemu Napolitanu ...

Svobodoumnejši elementi so smatrali za izvedljivo samo duševno edinstvo Italije, a politično so smatrali za jedva operablivo zmoto.

Malo jih je bilo, ki bi razumeli Mazzinijevo geslo: "Liberi non saremo, se non siamo uni!" (Svobodni ne bomo, ako nismo eno.)

Zakaj smo ta odvstake citirali? Ker se iz njega vidi, kako do pitice slične so danes razmere v Jugoslaviji onim v Italiji ob času, ko je veliki Cavour pričel svoje delo za ujedinjenje italijanskega naroda.

Kakor nekoč v Italiji, tako tudi pri nas pogrešamo krepke vere v našo veliko bodočnost, one silne vere, ki predstavlja gore.

Peščica je med nami spoznavalec velike ideje državnega in narodnega edinstva in ujedinjenja. Legijon pa onih, ki smatrajo narodno in državno edinstvo za usodno zablodo in za izdajstvo narodne stvari ter se vedno sanjajo o Avstriji, ki jim še danes tiči v mozgu in kosteh ter jim ne dovoljuje svobodnega duševnega vzleta.

In kdo zmaga v tem neenakem boju. Peščica onih s silno vero v bodočnost ali legijoni onih, ki še žive preteklosti?

Čitajmo zgodovino italijanskega preporeka, povest o silnih borbah Cavourja, Garibaldija in Mazzinija za italijansko osamosvojitev in ujedinjenje, pa ne bomo ničedina možna rešitev problema.

Mlada vdova Younga je bila navzoča na zaključni seji coronerjevega zaslišanja. Omahovala je, ko je šla proti stolu za priče. Njene oči, napol oslepljene od strelcev, oddanih nanjo in Younga tekom preteklega poletja, so senčile temna očala. Izpovedala je, da ji je rekel mož pred svojo smrtjo:

"Srečal sem Thomasa, ki je hotel poseči po revolverju. Posvaril sem ga, — a on je le bull vame ter odšel".

SPRINGFIELD, Ill., 1. febr. Po sprejemu prošnji šerifa Galligana in policijskega načelnika Walkerja v Herrinu, naj se proglasi vojno pravo v Williamson okraju, je dal generalni pribočnik Black trem vojaškim častnikom iz Carbondala naročilo, naj se napote v Herrin. Ti častniki so major Davis ter poročnika Hausman in Boulden.

V sporočilu Galligana in Walkerja se je glasilo, da postaja položaj v Herrinu vedno slabši in zinjaja za italijansko osamosvojitev in ujedinjenje, pa ne bomo ničedina možna rešitev problema.

NAJLEPŠA ZAVEST

za vsakega človeka je, ako ima za slabe čase in svojo starost kaj prihrankov. S trdno in dobro voljo si pa to lahko vsakdo omogoči, ako hrani in če tudi pomalem vlaga svoje prihranke v sigurni zavod, kjer mu "denar dela denar".

Taka prilika nudi se Vam pri nas, kjer sprejemamo vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

in jih obrestujemo po

4%

na leto.

Svojim rojakom smo tudi glede denarnih posiljatev v staro domovino, kakor tudi glede potovanja radi na razpolago ter jim vsled naših dologletnih skušenj lahko ceno in dobro postrežemo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York

F. M. Dostojevskij:

Iz spominov mladeniča.

(Nadaljevanje.)

Babica si je najprej ogledovala igralce. Stavila mi je šepetaje rezka in pretrgana vprašanja: „Kdo je to? Kdo je ona?“ Posebno ji je ugajal mladenič na koncu mize, ki je igral zelo visoko, staval tisoče in priigral, kakor so si šepetali okoli, že okoli štiridesetisoč frankov, ki so ležali pred njim na kupu v zlatu in bankovcih. Bil je blede, oči so mu žarele in roke so se mu tresle; staval je že brez preudarka, kolikor je roka zagrabil, a vedno dobival in dobival, grebel in grebel k sebi. Laskali so ga obkoljevali, mu ponujali naslonjace, mu očistili prostor naokoli, da bi mu bilo bolj udobno, da bi ga ne pritiskali, ker so pričakovali bogate nagrade. Nekateri igralci jim dajajo od dobička, kolikor jim roka iz žepa privleče, na de bi šteli, od samega veselja. Poleg mladeniča se je že nastanil Poljaček, ves zaposlen, in mu spoštljivo, toda neprestano nekaj šepetal; nemara mu je kazal, kako naj stavi, mu dajal nasvete in vodil igro, seveda v nadi na lepo nagrado.

Mladenec pa se ni zmenil zanj, staval je tjavendan in le grebel k sebi. Očividno je bil že ves zmešan.

Babica ga je opazovala par minut.

„Reči mu,“ je rekla vsa v skrbeh in me podrezala, „reči mu, da naj neha, da naj vzame hitro denar in odide. Zaigra, takoj vse zaigra!“ se je razvnela komaj dihačica od razburjenosti. „Kje je Potapič? Pošljem ga k njemu. Reči mu, reči mu vendar!“ me je drezala. „Kje pa je Potapič? Sortez!“ je začela sama klicati mladeniču. Naglil sem se k nji in ji povedal odločno, da se tu ne sme tako kričati in da se niti glasno govoriti ne sme, ker to moti pri računanju; sicer nas takoj zapode.

„Kako neprijetno! Izgubljen je! Saj sam hoče ... ne morem ga niti gledati, kar obrača me. Kakšen tepec!“ in naglo se je obrnila na drugo stran.

Tam na levo, pri drugi polovici mize se je nahajala med igralci zelo mlada dama in poleg nje pritlikavec. Kdo je bil ta pritlikavec, ali sorodnik ali ga je jemala samo radi lepšega se seboj, ne vem. To damo sem že prej opazil; prihajala je k igralni mizi vsak dan okoli ene popoldne in odhajala točno ob dveh; igrala je vsak dan ravno eno uro. Poznali so jo in ji takoj preskrbeli sedež. Vzela je iz žepa nekoliko zlata, nekoliko bankovcev po tisoč frankov, začela stavit mirno, hladnokrvno, premišljeno, ter beležila na papir številke s svinčnikom, prizadevaje si, da bi našla sistem, ki so ga tedaj tvorili udarci. Stavila je precejšnje vsote. Priigrala je vsak dan en, dva, največ tri tisoče frankov in takoj odšla, ko je dobila. Babica jo je dolgo motrila.

„Ta pa ne izgubi, ne! Prav zares ne izgubi! Kdo je? Ne veš? Kaj je?“

„Najbrže Francozinja, ženska tiste vrste...“ sem ji šepnil.

„Tico spoznaš po perju! Očividno ima oster krempljček. Razloži mi sedaj, kaj pomenja vsak obrat in kako je treba?“

Po možnosti sem ji razložil, kaj pomenjajo one množične kombinacije stav, rouge et noir, pair et impair, manque et passe, in še razne finese v sistemu števil. Slušala je pozorno, si zapomnila, vpraševala in se poučevala. Za vsak sistem ji je bilo močno dati takoj primer, ker je bilo marsikaj zelo lahko pojmljivo in si je zapomnila jako hitro. Bila je docela zadovoljna.

„A kaj je zero (ničla). Oni-le kodrasti, glavni kruper je krikuil pravkar zero. In zakaj je vse k sebi potegnili, kar je bilo na mizi? Tak kup in vsega je vzel, kaj pomenja to?“

„Zero, babica, je korist za banko. Ako je padla kroglica na zero, tedaj pripade banki vse brez

računa. Seveda dajo še udarec za poravnavo, toda za to banka ničesar ne plača.“

„Tu jih imaš! Torej jaz ničesar ne dobim!“

„To ne, babica! Ako ste prej stavili na zero in ta pride, tedaj vam plačajo petinidesetkratno vsoto, ki ste jo stavili.“

„Kako, petinidesetkratno? In čisto prihaja? Zakaj ti osli ne stavijo nanj!“

„36 šans je proti, babica!“

„Neumnost! Potapič, Potapič! Ni treba, saj imam tudi pri sebi denarja — čvo!“ Vzela je iz žepa dobro rejeno denarnico in vzela iz nje zlat.

„Nu, postavi takoj na zero!“

„Babica, zero je bil ravnokar“, sem dejal, „in dolgo ne pride zopet. Preveč bi izgubili; počakajte vsaj nekoliko.“

„Neumnost, postavi!“

„Izvolite, toda do večera najbrže več ne pride, dasi postavite nanj tisočkrat. To se dogaja.“

„Neumnost! Bati se volka in ne hoditi v gozd. Kaj? Izgubil! Stavi še!“

Zaigrali smo tudi drugi zlat; postavili smo tretjega. Babica je jedva sedela na mestu, se vtopila zarezih oči v kroglico, skakajočo po zarezah vrtečega se kolesa. Tudi tretjega smo izgubili. Babica se je razburjala, ni mogla sedeti mirno in je celo s pestjo po mizi udarila, ko je zaklical kruper namesto zaželenega zero — trente six.

„Glej ga vraga!“ se je srdila, „pridele kmalu ta prokleti zero! Živa nočem biti, če ga ne dočakam! Tega, da ne pride, je kriv onile prokleti, kodrasti kruper!“ Aleksej Ivanovič, postavi dva zlata! Toliko boš staval tako dolgo, dokler ne pride zero; sicer dobimo le malenkost.“

„Babica!“

„Stavi! Stavi! Saj niso tvoji!“

Postavil sem dva zlata. Kroglica je dolgo tekala po kolesu, zatem je začela skakati po zarezah. Babica je sedela kakor kip, samo roko mi je stisnila. Naenkrat sem začul: klop.

„Zero!“ je zaklical kruper.

„Vidiš? Vidiš!“ se je okrenila k meni vsa žareča in zadovoljna.

„Saj sem ti rekla! Sam Bog mi je dal misel, da sem postavila dva zlata! Koliko torej dobim? Zakaj mi ne izplačajo? Potapič, Marfa, kje sta? Kam so odšli vsi naši? Potapič, Potapič!“

„Babica, pozneje!“ sem šepetal. „Potapič je pri vratih, sem ga ne pustite. Glejte, babica, dajajo vam denar, vzemite!“ Izročili so ji v modrem papirju zapečaten, težak zavitek s petdesetimi zlati in še dvajset zlatov nezapečatenih. Vse to sem potegnil pred babico z lopatico.

„Igrajte, gospoda! Igrajte gospoda! Mari ne boste več stavili!“ je klical kruper, vabeč igri in pripravlja se zavrteti ruletko.

„Za Boga! Zamudili smo! Takoj zavrti. Stavi, stavi!“ je hitela babica. „Ne cineaj vendar, hitro!“ se je razburjala in me drezala pri tem na vso moč.

„Toda, na kaj naj stavi?“

„Na zero, na zero. Zopet na zero! Stavi kolikor mogoče dosti! Koliko imaš? Sedemdeset zlatov? Kaj bi jih hranili; stavi po dvajset zlatov vsakokrat!“

„Spametujte se, babica! Včasih po šestkrat ne pride. Pravim vam, da zastavite vso vsoto!“

„Lazeš, lažeš! Stavi! Kako te srbi jezik! Vem, kaj delam!“ In zadržala je od razburjenja.

„Po pravilih ni dovoljeno staviti enkrat na zero več nego dvajset zlatov, babica. Na-te, postavil sem.“

„Kako da ni dovoljeno? Morda pa lažeš? Monsieur, monsieur!“ je dregnila kruperja, ki je sedel na njeni levi in se pripravljala, da zavrti. „Koliko ničla? Dvajset? Dvajset!“

Brzo sem mu razložil vprašanje po francosko.

„Oui, madame,“ je ugodno potrdil kruper, „kakor vsaka poedina stava ne sme po pravilih prekora

čiti vsote štirih tisočev goldinarjev,“ je pristavil v pojasneje.

„Torej ni drugače; postavi dvajset!“

„Igra je končana!“ je naznanil kruper. Kolo se je zavrtelo in prišlo je trideset. Izgubili smo!

„Se, še! Stavi še!“ je kričala babica. Že nisem več prigovarjal. Skomignil sem z rameni in postavil še dvajset zlatov. Kolo se je dolgo vrtelo. Babica je kar trepetala sledeč za kolesom. „Mari misli, da pride zopet zero!“ sem si mislil in jo motril začuden. Popolno prepričanje, da dobi, ji je žarelo na obrazu — nestrpno pričakanje, da takoj zakliče zero. Kroglica je skočila v zarezo.

„Zero!“ je zaklical kruper.

„Kaj!“ se je okrenila k meni divje — zmagovalno.

Da sem tudi jaz igralce, sem ravno tedaj občutil. Roke, noge so mi drgetale, kri mi je silila v glavo. Seveda je bil le slučaj, da je med desetimi udarci trlikrat prišel zero. Izredno čudnega ni bilo nič pri tem. Bil sem sam priča, kako je pred tremi dnevi prišel zero trikrat zaporedoma. Pri tej priliki je opomnil neki igralec, ki je pazljivo beležil udarce na papirju, da je taisti zero prišel tekot štirindvajsetih ur samo enkrat.

Babici kot največ dobivši so posebno pazljivo in spoštljivo izplačali. Dobila je ravno 420 zlatov t. j. štiri tisoč forintov in dvajset zlatov. Te so ji izplačali v zlatu, one v bankovcih.

Takrat babica že ni več klicala Potapiča; niti na misel ji ni prišlo. Tudi ni suvala okoli sebe; ni se tresla na zunaj. Tresla se je in drhtela, ako se morem tako izraziti, v notranjosti. Vse misli so se ji osredotočile na en sam predmet in se bavile z njim.

„Aleksej Ivanovič! Rekel je, da je za enkrat možno postaviti samo štiri tisoč forintov? Torej vzemi, postavi teh štiri tisoč na rdečo,“ je rekla odločno.

Ugovarjati bi pomenilo bob ob steno metati. Kolo se je zavrtelo.

„Rdeča!“ je zaklical kruper.

Zopet dobička štiri tisoč forintov. S prejšnjimi osem.

„Štiri da sem, štiri postavi zopet na rdečo!“ je zaukazala.

Zopet sem postavil štiri tisoč.

„Rdeča!“ je naznanil kruper.

„Skupaj dvajset!“ Daj vse sem! Zlato siplji sem v denarnico, a bankovce spravi. Dovolj! Odpeljite naslonjace!“

XI.

Odpeljali so naslonjace k durim na drugi konec dvorane. Babica je žarela od veselja. Naši so jo takoj obkrožili in ji čestitali. Naj je bilo vedenje babičino še tako ekscentrično, vendar je precej tega pokrtil triumf, in general se že ni več bal, da se kompromituje, ako pokaže, da je v sorodu s tako nenavadno žensko. Milostno in famijarno-veselo nasmihač se, kakor da tolaži otroka, je čestital babici. Sicer pa je bil baš tako osupel kakor ostali gledalci. Govorilo se je med občinstvom o njej in kazali so na njo s prstom. Marsikateri je šel nalašč mimo, da bi jo videl od blizu. M. Astlej se je razgovarjal o njej nekoliko strani z dvema Angležinjama, svojima znankama. Nekoliko domisljavo oblastnih gledalk jo je motrilo z domisljavo-napijenim nestrpnjem kakor kako čudo... Des Grieux pa je kar sipal čestitke in smehljaje:

„Quelle victoire! (kaka zmaga)“ je govoril.

„Toda, gospa, to je bil ogenj!“ je pristavila m—lle Blanche z očarujčim nasmehom.

„Da, prišla sem in priigrala sem dvajset tisoč forintov! Vrh te ga pa še zlato! S tem je skoraj trinajst tisoč. Koliko je to našega denarja? Kakih šest tisoč, kaj ne?“

Povedal sem ji, da več nego sedem in po sedanjem kurzu celo okoli osem.

(Pride še.)

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

KOLIKO NAJ DAVKOPLAČEVALEC ODBIJE ZA OTROKE?

Vsak davkoplačevalec sme od svojega dohodka za leto 1924 odbiti po \$400 za vsako osebo, ki je gmotno od njega odvisna in ki dobiva od njega glavni del podpore za življenjske potrebe. Pod pogojem pa, da taka odvisna oseba nima še 18 let ali pa vsled duševne ali telesne onemoglosti ni v stanu vzdrževati samo sebe. Take osebe so torej: nedoletni otroci, onemogli starši ali drugi sorodniki ali pa tudi nesorodniki, ki jih davkoplačevalec vzdržuje; ne sme pa odbiti takega zneska za svojo ženo. Do tega odbitka imajo pravico toliko ameriški državljani, kolikor tukaj nastanjeni inozemci, in je prav vseeno, dali te odvisne osebe živijo skupaj z davkoplačevalcem ali pa drugje.

Davkoplačevalec je upravičen do tega odbitka za odvisne osebe (credit for dependents) dodatno k osebnemu odbitku (personal exemption), kateri znaša \$1000 za samee in \$2500 za poročne osebe, živče skupaj z ženo, oziroma za poglavarje družine. Kdar ima ženo oziroma otroke v starem kraju, se smatra kot da bi bil samec.

Recimo, da je davkoplačevalec, ki ima pri sebi ženo in dva nedoletna otroka, zaslužil tekot leta 1924 vsega skupaj čistih \$3500. On ima pravico odbiti najprej \$2500 kot osebnih odbitek in po \$400 za vsakega otroka, vsega skupaj torej \$3300. Odbitvi ta znesek od negovega zaslužka, ostane torej le \$200 obdavčljivega dohodka. Da se izračuna, koliko davka mu bo treba plačati, treba najprej izračunati, koliko je 2 odstotkov od tega ostanka in potem odšteti 25 odst. od tega odstotka. Torej 2% od \$200 je \$4; 25% od \$4 je \$1; 4 manj 1 je 3; tak davkoplačevalec je torej dolžan plačati le \$3 dohodninskega davka za svoj dohodek tekot leta 1924. Lani bi bil moral plačati \$8.

Ako davkoplačevalec ni niti toliko zaslužil, kolikor znašajo odbitki, do katerih je on upravičen, potem mu ni treba plačati nikakega davka. Pač pa mora prijaviti svoj dohodek, t. j. izpolniti dohodninski prijavo (income tax return), ako je zaslužil toliko, kolikor znaša osebni odbitek, do katerega je upravičen. Poročna oseba mora torej prijaviti svoj dohodek, ako je ta znašal čez \$2500, samec pa, ako je njegov zaslužek znašal čez \$1000. Doga-ja se večkrat, da ljudje, ki jim ni treba plačati davka, pozabljajo prijaviti svoj dohodek. Kdor je dolžan prijaviti svoj dohodek in tega ne stori, zapade globi.

Drugi slučaj: Samec, živeč v New Yorku, vzdržuje postarno mater v Jugoslaviji. Njegov čisti zaslužek za leto 1924 je znašal \$2000. Upravičen je odbiti najprej \$1000 za sebe in \$400 za ma-

ter. Ostane tarej \$600 obdavčljivega zneska, 2% od tega zneska je \$12; 25% od \$12 je 3; plačati bo torej \$9 dohodninskega davka.

Tukaj nastanjeni inozemci, ki ima ženo in tri otroke pod 18 letom v starem kraju in jih vzdržuje, ima pravico odbiti najprej \$1000 za sebe in skupaj \$1200 za otroke. On bo torej plačal davek le za toliko, kolikor je zaslužil čez \$2200. Prijaviti pa mora svoj dohodek (file a return) v vsakem slučaju, ker je zaslužil čez \$1000. On torej nima pravice do osebnega odbitka \$2500, ker nima žene ali družine pri sebi, marveč le do istega osebnega odbitka kakor samci.

Do osebnega odbitka \$2500 so tudi upravičeni oni, ki jih zakon zove družinske polavarje (head of a family). To je človek, ki vzdržuje pri sebi enega ali več sorodnikov. Na pr. sin, ki ima pri sebi mater, je tak družinski poglavar in sme odbiti \$2500; ravno tako vdovec, ki ima pri sebi otroke. Ako pa osebe, ki jih on vzdržuje niso pri njem, zakon ne smatra takega davkoplačevalca za „družinskega poglavarja“. Naj pa ima davkoplačevalec pravice do osebnega odbitka, \$1000 ali še po \$400 za vsako odvisno osebo.

Davčna oblast ima pravico zahtevati od davkoplačevalca, ki hoče odbiti za odvisne osebe, da dokaže, da jih on zares vzdržuje. Ako te odvisne osebe živijo v inozemstvu, pismo s strani občine ali sodišča, kjer te odvisne osebe stanujejo, je navadno zadosten dokaz.

Inozemci, ki niso stalno nastanjeni v Združenih državah, t. j. oni, ki so prišli v Ameriko na kratek čas radi posebnega posla ali zabave, imajo pravico le do osebnega odbitka \$1000. Ako so poročeni, ne smejo odbiti \$2500. Niti nimajo pravice odbiti \$400 za odvisno osebo. Izjema velja za nenastanjene inozemce iz Kanade in Mehike. Priseljence pa, ki ni prišel v Ameriko le začasno, se smatra za nastanjenca (resident) in ima, kar se tiče dohodninskega davka, iste pravice in dolžnosti kot ameriški državljani. Ako je kdo prišel v Ameriko z namenom, da se morda kedaj povrne v stari kraj, je še vedno nastanjenec. Kdorkoli živi v Združenih državah in se ni odločil, da-li tükaj ostane za vedno ali pa se povrne, je nastanjenec. Vsi naši priseljenci so torej nastanjeni in imajo iste davčne dolžnosti in pravice kot ameriški državljani.

Poskušen samomor.

Iz Maribora poročajo, da je gostilničarka Matjažič v St. Ilju v samomorilnem namenu izpila večji kvantum joda. V nezvestnem stanju so jo pripeljali v mariborsko bolnico.

Električni tok ga je ubil.

Kakor javljajo iz Višnje gore, sta šla dne 5. januarja vnuk tamkajšnje posestnice M. Groznik in slučajno na počitnicah bivajoči 16-letni sorodnik iz Zatoğa na kozolec po krmo za živino. Na kozolec je bila še od mlatve napeljana elektrika. Sorodnik je prijel žice in pritisnil eno ob drugo ter se je vsled močnega toka zgrudil takoj mrtev na tla.

Slovenski prevod Masarykovih spominov.

Prezident čechoslovaške republike G. Masaryk je dal V. M. Zalarju, tajniku filozofske fakultete v Ljubljani, avtorizacijo za slovenski prevod s vojnih vojnih spominov „Svetovna revolucija za vojne in vojni 1914 do 1918“. Slovenski prevod bo izšel najbrže v kratkem.

Ušla iz zaporov in še krađe.

Iz zaporov mariborskega sodišča je pred nedavnim časom pobegnili Marija Korošec, delavka, sta 30 let, radi hudodelstva tatvine že večkrat kažnovana. Tatinska žlica ji tudi še sedaj ne da miru. Skriva se okrog po deželi in krađe vse, kar ji pride pod roko.

OBJAVA.

Podpisani poročam vsem onim, ki me vedno povprašujejo, kedaj bo izšla knjiga „Popis mojega resničnega življenja“, da je v delu in bo izšla v par mesecih in sicer v mali obliki. Druga v večji obliki, kjer bo vse natančno popisano, pa šele v par letih.

Charles Lenardic, 4725 St. Clair Ave., Cleveland, O. (2x 2,3)

Iščem brata JURILJA BERGOČ, doma iz Trnje, štv. 61 pri St. Petru na Krasu, star kakih 40 let, pred kakimi tremi leti se je nahajal v državi Colorado. Če je kateremu rojaku kaj o njem znano, ga prosim, da mi sporoči njegov naslov, ako pa sam to čita, naj se mi oglasi. Joseph Bergoč, 1362 East 40th St., Cleveland, Ohio. (3x 2,4,6)

Rad bi zvedel za naslov FRANK TURK, ki je odšel od tu meseca novembra. Poročati mu imam nekaj važnega, zato prosim rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Kandare, Chemical Co., Kinzua, Pa. (2x 2,3)

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Zalostnim sreem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt pretrgala nit življenja naši ljubljani hčerki in sestrici

VALENTINI GIOVANELLI

dne 24. januarja v starosti 6 let, ko se je igrala s sankami na cesti. Usoda je hotela, da je prišla pod avtomobil, kateri jo je povzročil do smrti. Pokopali so jo na pokopališču Svete Trojice v Brooklynu.

Najlepša hvala vsem, ki so nastolžili ob času največje žalosti, onim, ki so jo obiskali na mrtvaškem odru in onim, kateri so jo spremljali na zadnji poti.

Iskrena hvala mojemu bratu Franku ter njegovi družini ter sestri Fannie in njenemu možu za darovane vence.

Nadalje se prav lepo zahvalimo za krasne vence in cvetlice: družini Martin Pirnat, Mr. in Mrs. J. Patelli, Mr. in Mrs. W. Pire, Mrs. A. Shrabar, Mr. V. Kobilec; družinam Frank Pirnat, Frank Košak, Mihael Kresović, M. Stefančić, J. Simončič in Mr. in Mrs. I. Nakrst.

Nadalje se zahvalim delavcem tovarn Levi in Columbia Hat Co. in Mersch, Shapiro, Benner, Hoffman & Muller.

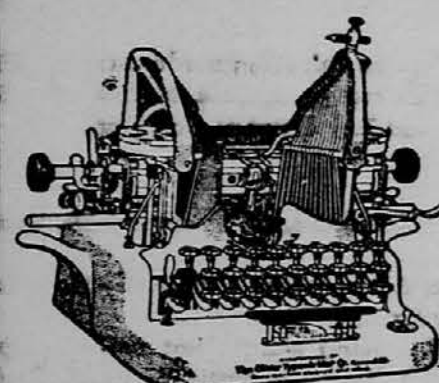
Prav lepo se zahvalim društvu „Slavce“ za sožalje.

Ti pa ljubljena Tinica, počivaj v miru in naj ti bo lahka ameriška zemlja!

Zalujoči ostali: Lovrenc in Fannie Giovanelli, stariši.

Henry, brat; Frances, sestra. Ridgewood, N. Y., 2. februarja 1925.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Posebna donudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj „OLIVER“ \$20.

Strečno va slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

“OLIVER” PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lah-ke vsak piše. Hitrost pisanja dobite a vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

63 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Nove pošiljate knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predne dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA “GLAS NARODA”

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	\$1.25
Naša zdravila	.50
Nasveti za hišo in dom	1.20
Sadje v gospodinjstvu	.70
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla ..	.75
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Plettrnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani	10.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in — Zgodovinske, 3. zvezki, zgodovinski podatki Jugoslovčanov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana	3.25

Mi plačamo poštino.

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVH VOJN.

Spisal Rafael Sabatini. — Za Gl. N. poslovenil G. P.

(Nadalevanje.)

Armada Napoleona so vojevale vojne na temelju principa, da mora živeti armada od dežele, skozi katero koraka, vsled česar postane bolj gibljiva, ker ji ni treba dosti vleči s seboj, a angleška postava je določala, da je treba plačati za vsako stvar, katero se rekvirira. Wellington je vedno upošteval to postavbo, neglede na težkoče in sicer z neizprosno strogostjo in s skrajno strogostjo je kaznoval vse, ki so se pregrešili proti tej postavi.

Kljub temu pa so bila kršenja na dnevnem redu. Može je vzpirjal izgrede tu pa tam in pogosto pod pritiskom okoliščin, za katere so bili odgovorni Portugalci sami. Zavržila so se plenjenja, ki so vzbudila ogorčenje in posledice tega ogorčenja so bile prav tako strašne za angleške dezertirje kot za Francoze. Uveljavljena je bila tudi portugalska milicijska postava, angličana od kmetov, katerih se je tikala in kmetje so se vsled tega osvetili nad vsakim posameznim Angležem, ki jim je padel v roke.

Ker mu je bilo znano vse to, ni seržantu Planaganu dišal ta nočni pohod v oddaljeno gričevje, kajti ob slehnem trenutku bi lahko zgrešili pot. Konec koncev je bilo le dvanajst mož in Planaganu se je zdelo bedasto kreniti po bližnji preki gričev v namestu, da dobi ostalo četo, ki se je brez dvoma le počasi pomikala naprej. Ker pa ni bila njegova naloga protestirati pri poročniku, je lepo molčal ter upal, da bo vse dobro izpadlo.

Pred majhno gostilno te vasice je vprašal naš poročnik za pot z enostavnim vzklikom: — Tavora?

Dobil je odgovor, da vodi pot naravnost naprej. Odjezdili so naprej in po prekoračenju petih ali šestih milj se je pričela steza gibati navzdol.

Kmalu so zapazili v dolini skupino lučk, ki so kazale, da mora biti tam naselbina. Hitro so zdirjali navdol in pred mestom so dohiteli zakasnega voznika, v obliki bosopete ženske, močne in mlade. Naš poročnik jo je vprašal, — po svoji stari navadi, — če je to Tavora in dobil je odgovor, da je.

— Convento Dominicano? — je vprašal Butler, potem kol je jahal nekaj časa poleg bosopete ženske.

Pokazala je na masivno, temno poslopje, katerem je bila pridružena majhna cerkev.

Trenutek pozneje je potkal seržant, na povelje poročnika Butlerja, na glavna vrata, ojačena z železom. Nikdo se ni odzval temu pozivu. Nobena luč se ni prikazala na temnem pročelju samotnega. Seržant je zopet potkal, a bol odločno. Vojaki zunaj so slišali par korakov. Odprlo se je majhno okence v vratih in neki omahujoč glas je vprašal, kdo je potkal.

— Angleški vojaki, — je odvrnil poročnik v portugalskimi. — Odprite!

Odgovor je obstajal izključno le v kriku presenečenja, vrata so se zaprla in nastal je molk, kot v grobu.

— Kaj za hudica pomenja to? — je mrmral naš poročnik. Ker je bil precej okajen, je bil ljubosumen na celi svet. — Kakšen vzrok imajo pač, da ne spuste noter angleških vojakov? Udari zopet. Planagan, glasneje. Naprej, možak!

Planagan je udaril po vratih s kopitom svoje karabinke. Udarce je izzval prazen odmev, a to je bilo tudi vse, kajti zavlada je grobna tišina. V istem trenutku pa je izgubil naš poročnik popolnoma svoj razum.

— Zdi se mi, da smo zadeli na pravo gnezdo zarote. Pravo gnezdo zarote, — je ponovil, ker mu je ugajala ta fraza. — Meni se zdi, da skrivajo tukaj notri vse kaj drugega kot vino.

Ukazal je odločno:

— Vlomite vrata!

— Gospod, — je protestiral seržant, ki je postal medtem že skrajno vznemirjen.

— Polomito vrata, — je kričal poročnik Butler. — Hočemo videti, kaj skrivajo ti menihi pred nami.

Nekateri dragonci so imeli s seboj sekire, kot nalašč pripravljene za tako priliko. Skočili so s konj ter naskočili vrata. Slednja pa so bila stesana iz hrastovega lesa, ojačenega z železnimi oporami.

Vrata so se dolgo časa upirala. Udarce sekir, ki so razbijale po glavnih vratih samostana, je bilo mogoče slišati od enega konca Tavora do drugega.

V samostanu samem pa niso našli ti udarci niti najmanjšega odmeva. Kakor hitro pa so pričela vrata popuščati vsrpijo silnega napada, se je oglasilo nekaj drugega, povsem različnega, da prebudi mesto. Iz zvonika majhne cerkve je pričelo udarjati plat-zvona, znamenje splošnega alarma.

Ding-dong je zvenelo iz stolpnih lin ter pozivalo pomoč vseh vernih sinov matere cerkve.

Naš poročnik pa se ni brigal za to zvonjenje. Vrata so bila ko- nečno porušena in naš poročnik je stopil v vežo s svojimi dragonci. Le majhna lučka je blestela tam. Butler je našel stol, stopil nanj, smel svetliki ter odšel proti koridorjem, ki so imeli na vsaki strani celice. Številna vrata so bila odprta, a ko so prišli dragonci, so se se zaprla.

Naš poročnik je postajal v vedno večji meri vznemirjen, kajti zdelo se mu je, da ne more biti nekaj prav. Kako bi mogla skupina vernih monih bežati na tak način pred angleškimi vojaki?

— Slaba jim bo predla, — je mrmral, ko je koracal naprej. — Lahko se skrivajo, a našel jih bom, tudi če so se zakopali v zemljo.

Prišli so do konca hladne galerije, kjer so zapirala pot zakle- njena, dvojna vrata. Onstran vrat je bilo čuti glasove orgel in nad glavami je udarjalo na ušesa angleških vojakov potrkavanje zvon- ca, močnejše kot kdaj poprej. Vsi so spoznali, da se nahajajo pred vratni kapele in da so menihi poiskali pribežališča tam.

Našega poročnika se je lotila tedaj nenadna slutnja.

— Kaj pa, če nas smatrajo za Francoze? — si je mislil.

Neki dragonec je imel toliko korajžje, da mu je odgovoril:

— Boljše je, da se jim damo spoznati, predno bo cela vas padla preko nas.

— Vrag na vzame ta zvon, — je rekel poročnik.

— Poderite vrata, — je dostavil.

Vrata so se takoj udala velikemu pritisku močnih mož, — ta- ko hitro, da je priletel poročnik Butler sam naravnost sredi kapele, kjer je obležal na tleh.

Ob istem času pa se je pojavil velik vsklik.

— Libera nos, Domine, — se je glasilo in temu vskliku so sle- dile pritažene molitve.

(Dalje prihodnjik.)

Zlo.

V vlakcu, ki je bežal čez zasne- ženo planjavo, smo sedeli in delo- ma molčali. Tupatam se je kate- remu ukradl vzdih ali ušel pogled skozi okno v gosto nepregledno naletavajočo množico snežink. Kot bi nosili vsi nekaj na sebi, česar ne smemo razodeti drug drugemu, ali ne znamo povedati v tem človeškem, jecljajočem jezi- ku.

Ob oknu je sedel vojak - sani- tejec, na drugi klopi je ležal vo- jak infanterist. Poleg saniteja je ždela stara ženica z žalostnimi očmi in rokami na kolenih in jaz. Še par ženic, debela gospodična s topim pogledom in cajno na kole- nih. Poleg nje se je naslanjal vo- jak z mladimi brčami in še ne- kaj drugih ljudi; med njimi žena iz Istre, ki se je peljala z obiska od sina.

Na postaji v ozki dolinici, kjer se vidi za pas neba, je vstopilo ne- kaj ljudi. Neki mož je sedel k na- gam ležečemu vojaku. Ta je skrušil noge k sebi in prestrašeno pogle- dal. Sanitejec je vstal in zamah- nil z roko vojaku, naj leže po klo- pi, a onemu, naj se odstrani. O- pravčilo se je:

— "Er ist krank!" Pokazal je na ležečega.

Pogledali so nanj vsi, celo iz- sosednjih prostorov so se obrnile glave nanj in ga motrile. Imel je velike, neznane groze polne oči, ki so me s prvim trenutkom zaje- le, kot da mi imajo mnogo pove- dati. Trudnost na visokem čelu in po licih. V potezah krog ust in v bradi je ležala bolest in vse vkup pomešano s hlastnim nemir.

"Geisteskrank!" je pojasnil sanitejec, potipal mu žilo, poslu- šal sapo in pogledal na majhen toplomer, ki ga je imel v žepu. Ženica se je nagnila k meni z boječimi očmi, kot bi nekaj sluti- la: "Kaj je?"

— "Blazen je."

Sklenila je suhi, žilasti roki. Bolnik je rahlo zaprl oči.

— "Ali... tam... gori?"

— "Da! Marsikateri... Jaz bi tu di- ... Tako sledove bo pustilo v marsikateri duši, za celo življe- nje... Največ jih bo moralno po- divjanih. Redki so jekleni lju- dije, ki bodo izšli nedotaknjeni."

Mlada gospa mi je pripovedo- vala: "Moj mož plane iz spanja in kriči: Vidim ga! Vidim! Joj!"

— Jaz: — Koga vidiš? — On: — Njega, njega, obseanca! Kako me gleda, joj, kako me gleda z rdeči- mi, izbuljenimi očmi, kot strta miš! Ta zabuhel obraz! Viseče roke! Kaj si zakrivil, ko imaš ko- maj dvajset let? Pusti me! Pa le, kako me gleda, kot da me česa toži! ... Ko se je predramil, ni hotel vedeti ničesar o tem. Sploh o ničemer. — Nič! Nič! Dosti! Pusti me tudi ti! Ne vem ničesar! Bil sem, bil do omotice, strašno! ... Ne vem ničesar! — Tako je pravila mlada gospa.

Hudo je vse to in zlo, kar se gla- sno govori, kar se šepeta in v sa- njah blede, in vse tisto, kar se ni- ti sanjati ne sme, za kar ne vemo imena in ne dobimo besed! ...

Nekateri so poslušali. Vojak z malimi brčami je nategnil obraz v značilni izraz, s katerim vojak prezira civilizacijo, in je rekel:

— "Vsakdo naj bi izkusil!"

Mož, ki je sedel poleg mene, je uprl v vojaka ostre svoje oči in ni rekel ničesar. Vojak je čutil odgovor teh oči in je pogledal sko- zi okno.

Rdečelični vojak, ki je sedel zadaj, se je vtaknil v pogovor.

— "Hudo? Kaj je hudo? Mraz in lakota, mokrota, trda tla — to je zlo! Ono, kar pravite Vi, to ni nič! To ni nič! Kdor znozi... kaj bi mu dejal? Samo eden me je opazil po rokavi in — me je uje- zilo, da... ne smem reči, kaj in koliko... Zjad grem nazaj... Ranjen sem, a vrnem jim!... Zla to svetinjo si zaslužim!"

Vojak z rdečimi lici je pripove- doval na široko, pri tem so se mu surove poteze okrog ust le še bolj razširile... Skoraj kričal je in bolnik je planil pokonci. Ljudje so ga gledali, eni so kimali, drugi so molčali.

— "Ah! Kaj pravite? Da! Tak mora biti vojak! Tak! ... Gle- dal je po obrazih, da bi žel po-

hvalo in začudenje. Lica so se mu svetila.

— "Oh, jej!" Ženica je vzdihnila in pogledala skozi okno. Sneg se je sibal neprestano... Ob straneh so stale visoke bele stene. Tu pa tam so stali v snegu kidajoči de- lavci in zrli za vlakom, celo žen- ske so bile vmes.

Pogledal sem ženo z dolgim pogledom in tisti trenutek me je obvladala blazna misel, da bi raz- bral vsebino teh neštevilnih in različnih gub na njenem obrazu.

— "Kaj je?"

— "Nič!" Splasila se je mojega vprašanja. Potem se je obrnila do mene. Kakšne so bile njene oči!

— "Ali — bo moral tudi moj Pa- vel? ... Beseda se ji je tresla, pogled in roke. Jok je stopil na tenke, brezkrvne, drhteče ustne.

— "Tudi!"

— "Ah! ... Jok se je utrgal, kot se zlomi veja z drevesa. Dru- gi se niso zmenili za naju, ali za- to, ker je jok priskuten, ali zato, ker so poslušali anekdoto, ki jo je pripovedoval vojak. "Saj ne bo! On ne bo mogel... Poznam ga! Razjokal se bo nad vsem in ne bo..."

— "Mora!"

— "Ali ga nisem učila? Ali si ni vsadil dovolj globoko v srce? ... Učila sem ga, kar je v moji vesti in v katekizmu... in je verjel! — Mislim: ni slab!"

Pogledal sem jo z nasmehom; ona pa je gledala name s pogle- dom, kot bi nečesa prosila, pove- dala misel, ki nima dna v svoji ži- dežni tajnosti in bolesti in teži na njene materinske prsi.

— "Vedno mislim na to. Rekla sem mu, naj molči! Molim, je de- jal, molim, kot molči razbojnik."

Zunaj je švigalo mimo oken go- sto zasneženo smrečje...

— "Jaz nisem kriva! Jaz sem ga učila dobro! Kdo bo odgovoren zanj v večnosti?"

Njen glas je bil mil, tožec, to- meč se, opravičujoč, njen pogled trepetanje, kot da vidi najdražje za las viseti nad prepado brez- danjega in nerazumljivega. Kdo je kriv? Kdo ni kriv? Vsa ta pre- vivajoča se množica strasti, tira- nja, kljuvanja čuvstev, slasti me- sa in krvi — bo neznakovana? Ti- rajoči, tirani, prostovoljni — ti vsi — kam? — Težko mi je bilo.

Dvom, ki je visel nad mano že prej, je pritisnil na srce... Za- prite in zapečatite evangelije! Iz- trgajte srca!

— "Mora! Mora! Mora odgovorno- sti!" sem dejal.

— "Da! Mora! Kaj so napravili prvi kristjani, ko jim ukazali, naj molijo živali? ... Kaj lakota, ku- ga, mraz, trpljenje! To ni zlo! Vse bi prestal in dostal! — A tam? Kdo je pogledal tja zadaj? ... Kdo je tam povprašal? ... In če ne stori, kar mora, am- bak, kar more? Ali ni razločka? Ali je v besedi vojna že vesoljno odpuščanje? Kdo je postavil me- je, če ne Bog? ... To je zlo, zlo!"

Sklonjena je bila. Z rokami je zakrivila obraz. Solze so ji kapale na krilo.

— "Umirite se!" sem dejal. Po- tem sem dolgo čakal besed. "Ču- dno je! ... Ne smemo misliti in Ah! Kaj je dobro in častno? Čudovito sta se spletla Kristus in Antikrist med seboj, kot srobot v goščavi da ne ločimo obrazov... Pojmi so prevrženi, zmisel besed je drugačen... Ne smemo imeno- vati! Vse eno veliko pritaženo go- vorjenje..."

Še je v nas morda mnogo lepe- ga... pa ne znamo... jecljamo- lažemo... molčimo... Samo v materinskih srih sta šedobrota in ljubezen! Tudi vaš Pavel se bo spomnil. In v tem spominu bo spo- ved in odpuščanje radi Vas. Kdor išče in hoče krvi... ta! Na lastno vest, na lasten odgovor bi ne gro- madil obož! ... Gorje mu, ki bo moral dajati odgovor! ... Vsi ti brezumni in brezumni! ...

— "In vendar... in vendar! ... Ženica je gledala mene, kot da ima nekaj reči, a ne more in ne zna..."

— "Razumem! Strah je v nas! In če bi ne bilo tega sramotnega zna- menja na ljudeh, bi bili brez mo- čei... Stroj razdrobi roko, ki po- seže vanj... Če bi nam postavil

malika na trg, kaj bi se zgodi- lo?"

— "Zlo!"

Zajokala je skoraj na glas in si zakrila oči. Ljudje so postali po- zorni. Vojak z rdečimi lici je vprašal:

— "Kaj joče?"

— "Nič! Za sinom!" ...

Molk. Par pogledov radoved- nosti in sočutja. Vojak je pripo- vedoval dalje...

Ženica je utihnila in si brisala oči. Bolnik se je hipoma dvignil in strmel skozi šipe. Sneg je pre- nehaj. Skozi oblake je predrl solnce in sijalo rdečerkvavo.

Avstrijski oficirji v svoji stari vlogi.

Pri proizvodanju filma o zadnjih dneh avstrijske- ga cesarja so se bivši častniki tako uživali v svo- je vloge, da so za hip popolnoma pozabili rev- ščino, v kateri se nahajajo. Moža v garerobi so skušali podkupiti, da bi jim dodelil večje šarže.

O modernih duhovih, ki se vra- čajo, pripoveduje strašne reči Be- la Balaz v "Weltbuehne". Reč je res takšna, da ti se naježe las- je, in vredna, da jo povemo tudi svojim bralcem.

"Bil je samo prizor v ateljeju za kino. Toda nikdar še nisem vi- del nič strašnejšega. Mrtvi spo- min se je oblekel v muzejske sta- re obleke in je požrl žive duše. Demonična astralna življenja pro- slosti so se vrnila in se polastila živih ljudi. Mrtvak je živega "pa- nal."

Pred par dnevi so na Dunaju pripravljali film o zadnjih pri- godah in nezdodah zadnjega ce- sarja Karla Habsburškega. Prvi del tega filma se spada v vojno dobo. Za glumljenje filma je to- rej podjetje potrebovalo mnogo dvorskega sijaja, dvorske roše in sluge in cel regiment oficirjev v starih uniformah, vseh vrst in šarž. Razume se ob sebi, da so bili pristni vsi prostori, film se je glu- mil in posnemal v pravem starem cesarskem dvoru, v dvoranah s pristnim pohištvo in itd. Enako pristno so bile uniforme vseh te- lesnih gardistov in lakajev. Za primeren honorar je vodil vse ce- remonije tudi pravi in pristni ne- kdandji dvorski ceremonijar, ki je šam vodil režijo teh prizorov in kontroliral otmene kretnje sode- lujočih predmetnih koristk. Gledališko "Zito" je zato frizirala pristna in resnična mekdanja Zi- tina frizerka. Generacije brez bo- ločnosti tako dobivajo občestvo od svoje prošlosti. Na ta način skuša Dunaj dobiti vrnjen del onega de- harja katerega je izdal za Habs- buržane.

Toda uprava filma je potre- bovala sedaj še okrog 100 c. kr. oficirjev. Vrhovni režiser je vz- trajno zahteval, da morajo tudi ti oficirji biti "pristni", češ, "prist- na oficirja takoj spoznaš po li- eu in kretnjah, ki se glumcu nik- dar tako ne posrečijo."

V 24 urah je bilo "štelanih" o- krog 100 bivših aktivnih oficir-jev. Pod pazduho so prinesli s se- boj svoje mekdanje uniforme, — dobro shranjene, — in so prišli, pripravljeno, da glumijo oficirje, da glumijo sami sebi! Za film. Po- stavili so se v svetlo luč ogromne- ga ateljeja, pred Jupitrove lampe, kakor ovce pred viharjem ne- junaske zgneteni v gruho med ku- pe pohištva, kulis, ulic, stebrov, podzemeljskih jam, mostov, — kakor med ruševinami razstrelje- nega mesta. Morda so pred malo leti sliho postajali med sličnimi ruševinami, toda resničnimi, — v gruči, turbini in molčci, — oficirski zbor poražene armade?

Izprva so se sramovali drug pred drugim. Ne radi svoje ubo- žnosti, ki jih je napotila, da glu- mijo za film. V vsaki drugi vlogi bi bili radostno sodelovali. Toda sami pred seboj so se sramovali, čia sedaj za komedijo glumijo vse ono, kar je bilo ponos in čast nji- hovega nekdanjega, glavnega in lepšega življenja. Toda to mučno razpoloženje ni dolgo trajalo. De- lo jih je pričelo zanimati. Vroči- ni tempo tega posebnega ateli- jerskega milijeja jih je potegnil s seboj v pol umetniško, pol tehni- sko sodelovanje. Oblekli so svoje stare uniforme...

... In čudež je pričel. Ko so se

Kretanje parnikov - Shipping News

3. februarja: President Wilson, Trst; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Colombo, Genova.
4. februarja: France, Havra.
5. februarja: Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.
10. februarja: Arabic, Cherbourg in Hamburg.
14. februarja: Olympic, Cherbourg; George Wash- ington, Cherbourg in Bremen; Dullo, Genova.
17. februarja: Ohio, Hamburg; Deutschland, Ham- burg.

18. februarja: De Grasse, Havra.
19. februarja: Mongolia, Cherbourg in Hamburg.
21. februarja: Aquitania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Rotterdam; President Roosevelt, Cher- bourg.
24. februarja: Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.
25. februarja: La Savole, Havra.
28. februarja: Leviathan, Cherbourg; France, Hav- re; Berengaria, Cherbourg.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V krat- kem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto iz- vodov zalogi. Cena s poštnino vred 40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požu- rijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na- tačno poučen o potnih listih, prt- ljagi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamore- dati vsled dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi pri- poročamo vedno le prvostanske pa- rnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavlani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi dol- j; tozadavna dovoljenja izdaja gene- ralni naselniški komisar v Wash- ington, D. C. Prošnjo za tako do- voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosluvcu v stari kraj gla- som nanovejšje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al- trojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla- vije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamore- dobiti sem žene in otroke do 18. le- ta brez, da bi bili šteti v kvoto. T- rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p- imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse pro- ge: tudi preko Trsta zamorejo Ju- goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKO
dobite pri:
NAVJESKE-POTOKAR
231 Grosse St. Coney Island, Pa.
odn. dep. delovnega mesta v Ameriki.
PIŠITE PO NOVI CENIK.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in o- brtnike, pri katerih kupu- jete ali naročate in ste s- njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM